

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 18
QUYỂN THỨ 437
HỘI THỨ HAI

Phẩm
KHÔNG NÊU CỜ
Thứ 41 - 2

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Các Bồ-tát Ma-ha-tát năng mặc áo giáp đại công đức như thế, tất cả hữu tình đều nên kính lễ.

Bạch Thế Tôn! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát vì các hữu tình mặc giáp công đức siêng tinh tiến ấy như vì hư không mặc giáp công đức phát siêng tinh tiến.

Bạch Thế Tôn! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát vì muốn thành thực giải thoát hữu tình, mặc giáp công đức siêng tinh tiến ấy, như vì hư không thành thực giải thoát, mặc giáp công đức phát siêng tinh tiến.

Bạch Thế Tôn! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát vì tất cả pháp mặc giáp công đức siêng tinh tiến ấy, như vì hư không mặc giáp công đức phát siêng tinh tiến.

Bạch Thế Tôn! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát vì vớt hữu tình ra khỏi sanh tử, mặc giáp công đức siêng tinh tiến ấy, như vì cất hư không để chỗ cao hơn, mặc giáp đại công đức phát siêng tinh tiến.

Bạch Thế Tôn! Các Bồ-tát Ma-ha-tát được thế lực đại tinh tiến dũng mãnh, vì các loại hữu tình như hư không, mau thoát sanh tử phát tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Bạch Thế Tôn! Các Bồ-tát Ma-ha-tát được thần lực bất tư nghì vô đẳng, vì biến các pháp tánh như hư không mặc giáp công đức phát tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Bạch Thế Tôn! Các Bồ-tát Ma-ha-tát rất cực mạnh mẽ, vì sở cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề như hư không mặc giáp công đức phát siêng tinh tiến.

Bạch Thế Tôn! Các Bồ-tát Ma-ha-tát vì các loại hữu tình như hư không thành thực giải thoát được lợi vui lớn, siêng tu khổ hạnh, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề rất là hiếm có.

Vì có sao? Bạch Thế Tôn! Giả sử trong Tam thiên đại thiên thế giới đầy rẫy Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác như rừng, tre, mè, lau, mía thảy, hoặc trái một kiếp, hoặc một kiếp hơn, vì các hữu tình thường thuyết Chánh pháp, đều độ vô lượng vô biên hữu tình khiến vào Niết-bàn an vui rốt ráo, mà cõi hữu tình chẳng thêm chẳng bớt. Sở dĩ vì sao? Vì các hữu tình đều vô sở hữu, tánh xa lìa vậy.

Bạch Thế Tôn! Giả sử trong mười phương tất cả thế giới đầy rẫy Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác như rừng, tre, mè, lau, mía thảy, hoặc trái một kiếp, hoặc một kiếp hơn, vì các hữu tình thường thuyết Chánh pháp, đều độ vô lượng vô biên hữu tình khiến vào Niết-bàn an vui rốt ráo, mà cõi hữu tình chẳng thêm chẳng bớt. Sở dĩ vì sao? Vì các hữu tình đều vô sở hữu, tánh xa lìa vậy.

Bạch Thế Tôn! Do nhân duyên này tôi tác thuyết đây: Các Bồ-tát Ma-ha-tát vì các loại hữu tình như hư không thành thực giải thoát, được lợi vui lớn, siêng tu khổ hạnh, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề rất là hiếm có.

Khi đó trong chúng hội có một Bí-sô thâm khởi nghĩ này: Ta nên kính lễ Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu. Trong đây tuy không các pháp sanh diệt, mà có những nhóm giới, nhóm định, nhóm huệ,

nhóm giải thoát, nhóm giải thoát tri kiến khá thi thiết được. Cũng có quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề khá thi thiết được. Cũng có hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát khá thi thiết được. Cũng có Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề khá thi thiết được.

Cũng có chúng Bồ-tát Ma-ha-tát và các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác khá thi thiết được. Cũng có Phật bảo, Pháp bảo, Tăng bảo khá thi thiết được. Cũng có chư Phật quay xe diệu pháp, khiến các hữu tình lợi ích an vui khá thi thiết được.

Phật biết kia nghĩ liền bảo rằng: Bí sô! Như vậy, như vậy. Như người đã nghĩ. Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu màu nhiệm khó lường, tuy chẳng có pháp mà cũng chẳng không.

Khi ấy, Thiên Đế Thích hỏi Thiện Hiện rằng: Thưa Đại đức! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn học Bát-nhã Ba-la-mật-đa phải học thế nào?

Thiện Hiện đáp rằng: Kiền Thi Ca! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, phải như hư không tinh siêng tu học.

Khi đó, Thiên Đế Thích lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây chăm lòng lóng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý

thơ tả giải nói rộng khiến lưu bố, tôi phải làm sao thủ hộ cho kia?

Bấy giờ, Thiện Hiện bảo Đế Thích rằng: Kiền Thi Ca! Người thấy có pháp khá thủ hộ chăng?

Thiên Đế Thích nói: Thưa Đại đức! Chẳng có. tôi chẳng thấy pháp khá thủ hộ được.

Thiện Hiện bảo rằng: Kiền Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân như Phật đã dạy, an trụ Bát-nhã Ba-la-mật-đa tức là thủ hộ. Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân an trụ Bát-nhã Ba-la-mật-đa thường chẳng xa lìa, phải biết tất cả người phi người thấy rình tìm điều dở, muốn làm tổn hại trọn chẳng thể được.

Kiền Thi Ca! Nếu muốn thủ hộ các thiện nam tử thiện nữ nhân an trụ Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng khác có người phát ý siêng năng thủ hộ hư không.

Kiền Thi Ca! Nếu muốn thủ hộ các thiện nam tử thiện nữ nhân tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nhọc nhằn luống uổng đều không ích gì.

Kiền Thi Ca! Nơi ý hiểu sao? Có người năng thủ hộ huyễn, mộng, vang, tượng, bóng sáng, ánh nắng và việc biến, thành quách tầm hương chăng?

Thiên Đế Thích nói: Thưa Đại đức! Chẳng có.

Thiện Hiện bảo rằng: Kiền Thi Ca! Nếu muốn thủ hộ các thiện nam tử, thiện nữ nhân tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng lại như thế, nhọc nhằn luống uổng đều không ích gì.

Kiền Thi Ca! Nơi ý hiểu sao? Có người năng thủ hộ tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác và việc Phật biến hóa ra chăng?

Thiên Đế Thích nói: Thưa Đại đức! Chẳng có.

Thiện Hiện bảo rằng: Kiền Thi Ca! Nếu muốn thủ hộ các thiện nam tử, thiện nữ nhân tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng lại như thế, nhọc nhằn luống uổng đều không ích gì.

Kiền Thi Ca! Nơi ý hiểu sao? Có người năng thủ hộ pháp giới, pháp tánh, chơn như, thật tế, bất tư nghì giới, hư không giới chăng?

Thiên Đế Thích nói: Thưa Đại đức! Chẳng có.

Thiện Hiện bảo rằng: Kiền Thi Ca! Nếu muốn thủ hộ các thiện nam tử, thiện nữ nhân tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng lại như thế, nhọc nhằn luống uổng đều không ích gì.

Khi ấy, Thiên Đế Thích hỏi Thiện Hiện rằng: Thưa Đại đức! Vì sao Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa dù biết các pháp như huyễn, như mộng, như vang, như tượng, như bóng sáng,

như ánh nắng, như việc biến hóa, như thành tâm hương, mà Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng chấp là huyễn, là mộng, là vang, là tượng, là bóng sáng, là ánh nắng, là việc biến hóa, là thành tâm hương. Cũng lại chẳng chấp do huyễn cho đến do thành tâm hương. Cũng lại chẳng chấp thuộc huyễn cho đến thuộc thành tâm hương. Cũng lại chẳng chấp nương huyễn cho đến nương thành tâm hương.

Thiện Hiện đáp rằng: Kiền Thi Ca! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng chấp là sắc, là thọ tướng hành thức; cũng chẳng chấp do sắc, do thọ tướng hành thức; cũng chẳng chấp thuộc sắc, thuộc thọ tướng hành thức; cũng chẳng chấp nương sắc, nương thọ tướng hành thức. Như vậy cho đến chẳng chấp là nhất thiết trí, là đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí; cũng chẳng chấp do nhất thiết trí, do đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí; cũng chẳng chấp thuộc nhất thiết trí, thuộc đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí; cũng chẳng chấp nương nhất thiết trí, nương đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí.

Bồ-tát Ma-ha-tát này khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, dù biết các pháp như huyễn cho đến như thành tâm hương, mà năng chẳng chấp là huyễn cho đến là thành tâm hương; cũng lại chẳng chấp do huyễn cho đến do thành tâm hương; cũng lại

chẳng chấp thuộc huyễn cho đến thuộc thành tâm hương; cũng lại chẳng chấp nương huyễn cho đến nương thành tâm hương.

Bấy giờ, vì sức oai thần Như Lai nên thế giới Tam thiên đại thiên đây sở hữu trời Bốn đại vương chúng cho đến trời Tịnh cư đều đem thiên hoa, bột hương đàn trầm xa rải trên Phật, đi đến chỗ Phật đánh lễ hai chân, lui đứng một phía.

Khi ấy, vì thần lực Phật nên các chư thiên thấy xa thấy phương Đông ngàn Phật thế giới đều có Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa, danh tự nghĩa phẩm đều đồng như đây. Thỉnh thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa, thượng thủ Bí-sô đều gọi Thiện Hiện. Nạn hỏi Bát-nhã Ba-la-mật-đa, thượng thủ Thiên chúng đều gọi Đệ Thích. Phương Nam Tây Bắc, bốn góc, trên dưới cũng lại như thế.

Bấy giờ, Phật bảo cụ thọ Thiện Hiện rằng: Từ Thị Bồ-tát Ma-ha-tát khi sẽ chứng Vô thượng Chánh đẳng Giác cũng ở nơi đây tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Các Phật đương lai trong hiện kiếp đây, cũng ở nơi này tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Từ Thị Bồ-tát Ma-ha-tát khi sẽ chứng Vô

**thượng Chánh đẳng giác phải lấy các hành tướng
trạng pháp nào tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-
đà?**

**Phật bảo: Thiện Hiện! Từ Thị Bồ-tát Ma-ha-tát
khi sẽ chứng Vô thượng Chánh đẳng giác, sẽ lấy sắc
phi thường phi vô thường tuyên thuyết Bát-nhã Ba-
la-mật-đà, sẽ lấy thọ tướng hành thức phi thường
phi vô thường tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đà.
Như vậy cho đến sẽ lấy nhất thiết trí phi thường phi
vô thường tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đà; sẽ
lấy đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí phi thường
phi vô thường tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đà.**

**Sẽ lấy sắc phi vui phi khổ tuyên thuyết Bát-nhã
Ba-la-mật-đà, sẽ lấy thọ tướng hành thức phi vui
phi khổ tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đà. Như
vậy cho đến sẽ lấy nhất thiết trí phi vui phi khổ
tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đà; sẽ lấy đạo
tướng trí, nhất thiết tướng trí phi vui phi khổ tuyên
thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đà.**

**Sẽ lấy sắc phi ngã phi vô ngã tuyên thuyết Bát-
nhã Ba-la-mật-đà, sẽ lấy thọ tướng hành thức phi
ngã phi vô ngã tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đà.
Như vậy cho đến sẽ lấy nhất thiết trí phi ngã phi vô
ngã tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đà; sẽ lấy đạo
tướng trí, nhất thiết tướng trí phi ngã phi vô ngã
tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đà.**

Sẽ lấy sắc phi tịnh phi bất tịnh tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa, sẽ lấy thọ tướng hành thức phi tịnh phi bất tịnh tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Như vậy cho đến sẽ lấy nhất thiết trí phi tịnh phi bất tịnh tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa; sẽ lấy đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí phi tịnh phi bất tịnh tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Sẽ lấy sắc phi buộc phi mở tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa, sẽ lấy thọ tướng hành thức phi buộc phi mở tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Như vậy cho đến sẽ lấy nhất thiết trí phi buộc phi mở tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa; sẽ lấy đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí phi buộc phi mở tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Sẽ lấy sắc phi quá khứ phi vị lai phi hiện tại tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa, sẽ lấy thọ tướng hành thức phi quá khứ phi vị lai phi hiện tại tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Như vậy cho đến sẽ lấy nhất thiết trí phi quá khứ phi vị lai phi hiện tại tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa; sẽ lấy đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí phi quá khứ phi vị lai phi hiện tại tuyên thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Từ Thị Bồ-tát Ma-ha-tát khi sẽ được Vô

thượng Chánh đẳng giác sẽ chứng pháp nào? Sẽ thuyết pháp nào?

Phật bảo: Thiện Hiện! Từ Thị Bồ-tát Ma-ha-tát sẽ được Vô thượng Chánh đẳng giác chứng sắc rất ráo tịnh, thuyết sắc rất ráo tịnh. Chứng thọ tướng hành thức rất ráo tịnh, thuyết thọ tướng hành thức rất ráo tịnh. Như vậy cho đến chứng nhất thiết trí rất ráo tịnh, thuyết nhất thiết trí rất ráo tịnh. Chứng đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí rất ráo tịnh, thuyết đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí rất ráo tịnh.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế duyên nào thanh tịnh?

Phật bảo: Thiện Hiện! Sắc thanh tịnh nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa thanh tịnh, thọ tướng hành thức thanh tịnh nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa thanh tịnh. Như vậy cho đến nhất thiết trí thanh tịnh nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa thanh tịnh; đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí thanh tịnh nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa thanh tịnh.

Cụ thọ Thiện Hiện liền thưa Phật rằng: Vì sao sắc thanh tịnh nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa thanh tịnh? Thọ tướng hành thức thanh tịnh nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa thanh tịnh? Như vậy cho đến vì sao

nhất thiết trí thanh tịnh nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa thanh tịnh? Đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí thanh tịnh nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa thanh tịnh?

Phật bảo: Thiện Hiện! Sắc không sanh không diệt không nhiễm không tịnh nên thanh tịnh, sắc thanh tịnh nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa thanh tịnh. Thọ tướng hành thức không sanh không diệt không nhiễm không tịnh nên thanh tịnh, thọ tướng hành thức thanh tịnh nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa thanh tịnh. Như vậy cho đến nhất thiết trí không sanh không diệt không nhiễm không tịnh nên thanh tịnh, nhất thiết trí thanh tịnh nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa thanh tịnh. Đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí không sanh không diệt không nhiễm không tịnh nên thanh tịnh; đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí thanh tịnh nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa thanh tịnh.

Lại nữa, Thiện Hiện! Hư không trong sạch nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch. Bạch Thế Tôn! Vì sao hư không trong sạch nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch? Thiện Hiện! Hư không không sanh không diệt không dơ không sạch nên trong sạch. Hư không trong sạch nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch.

Lại nữa, Thiện Hiện! Sắc không thấm dơ nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch, thọ tướng hành thức không thấm dơ nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa

**trong sạch. Như vậy cho đến nhất thiết trí không
thăm dơ nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch; đạo
tướng trí, nhất thiết tướng trí không thăm dơ nên
Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch.**

**Cụ thọ Thiện Hiện liền thưa Phật rằng: Bạch
Thế Tôn! Vì sao sắc không thăm dơ nên Bát-nhã
Ba-la-mật-đa trong sạch, thọ tướng hành thức
không thăm dơ nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong
sạch. Như vậy cho đến vì sao nhất thiết trí không
thăm dơ nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch; đạo
tướng trí, nhất thiết tướng trí không thăm dơ nên
Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch?**

**Phật bảo: Thiện Hiện! Sắc chẳng khá lấy nên
không thăm dơ, sắc không thăm dơ nên Bát-nhã Ba-
la-mật-đa trong sạch. Thọ tướng hành thức chẳng
khá lấy nên không thăm dơ, thọ tướng hành thức
không thăm dơ nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong
sạch. Như vậy cho đến nhất thiết trí chẳng khá lấy
nên không thăm dơ, nhất thiết trí không thăm dơ
nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch. Đạo tướng
trí, nhất thiết tướng trí chẳng khá lấy nên không
thăm dơ; đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí không
thăm dơ nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch.**

**Lại nữa, Thiện Hiện! Hư không không thăm dơ
nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch. Bạch Thế
Tôn! Vì sao hư không không thăm dơ nên Bát-nhã**

Ba-la-mật-đa trong sạch? Thiện Hiện! Hư không chẳng khá lấy nên không thắm đơ. Hư không không thắm đơ nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch.

Lại nữa, Thiện Hiện! Hư không chỉ giả nói nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch. Bạch Thế Tôn! Vì sao hư không chỉ giả nói nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch? Thiện Hiện! Như nương hư không hai tiếng vang hiện chỉ có giả nói. Chỉ giả nói nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch.

Lại nữa, Thiện Hiện! Hư không chẳng thể nói nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch. Bạch Thế Tôn! Vì sao hư không chẳng thể nói nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch? Thiện Hiện! Hư không việc không nói được nên chẳng thể nói. Do đấy Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch.

Lại nữa, Thiện Hiện! Hư không chẳng thể đắc nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch. Bạch Thế Tôn! Vì sao hư không chẳng thể đắc nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch? Thiện Hiện! Hư không việc không đắc được nên chẳng thể đắc. Do đấy Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả pháp không sanh không diệt không đơ không sạch, nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch. Bạch Thế Tôn! Vì sao tất cả pháp không sanh không diệt không đơ không sạch,

**nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa trong sạch? Thiện Hiện!
Vì tất cả pháp sạch rốt ráo nên không sanh không
diệt không dơ không sạch. Do đấy Bát-nhã Ba-la-
mật-đa trong sạch.**

**Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng:
Bạch Thế Tôn! Nếu các thiện nam tử thiện nữ nhân,
đôi Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây chăm lòng lóng nghe,
thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý,
thơ tả giải nói, rộng khiến lưu bố. Các thiện nam tử
thiện nữ nhân này mắt tai mũi lưỡi đều không bị
bệnh, thân nhánh không thiếu, chẳng già nua lẩm,
cũng chẳng chết ngang; thường được vô lượng trăm
ngàn thiên thần cung kính vây quanh theo dõi vệ
hộ.**

**Các thiện nam tử thiện nữ nhân này với hai
tháng đen trắng, mỗi ngày thứ tám, ngày thứ mười
bốn, ngày thứ mười lăm, đọc tụng tuyên nói Bát-
nhã Ba-la-mật-đa như thế. Bấy giờ, trời Bốn đại
vương chúng cho đến trời Tịnh cư đều đến nhóm
họp chỗ Pháp sư này để nghe thọ Bát-nhã Ba-la-
mật-đa.**

**Các thiện nam tử thiện nữ nhân đây do ở trong
vô lượng Đại tập hội đọc tụng tuyên nói Bát-nhã Ba-
la-mật-đa thâm sâu, bèn được công đức thù thắng
vô lượng vô số vô biên chẳng khá nghĩ bàn chẳng
khá cân lường.**

Phật bảo: Thiện Hiện! Như vậy, như vậy. Như người đã nói, nếu các thiện nam tử thiện nữ nhân đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây, chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý, thơ tả giải nói, rộng khiến lưu bố. Các thiện nam tử thiện nữ nhân này mắt tai mũi lưỡi đều không bị bệnh, thân nhánh không thiếu, chẳng già nua lẩm, cũng không chết ngang; thường được vô lượng trăm ngàn thiên thần cung kính vây quanh theo dõi hộ vệ.

Các thiện nam tử thiện nữ nhân này ở sáu ngày trai đọc tụng tuyên nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế. Bảy giờ, trời Bốn đại vương chúng cho đến trời Tịnh cư đều đến nhóm họp chỗ Pháp sư này để nghe thọ Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Các thiện nam tử thiện nữ nhân đây, do ở trong vô lượng Đại tập hội đọc tụng tuyên nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, bèn được công đức thù thắng vô lượng vô số vô biên chẳng khá nghĩ bàn chẳng khá cân lường.

Vì có sao? Thiện Hiện! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là đại trân bảo. Nhờ Bát-nhã Ba-la-mật-đa đại trân bảo đây nên vô lượng vô số vô biên hữu tình rảnh khỏi địa ngục, bàng sanh, quỷ giới và khiến vô lượng vô số vô biên trời, rồng, dực-xoa, người, phi

người thầy rảnh khỏi nhiều thứ nghèo cùng khổ hoạn.

Năng cho vô lượng vô số vô biên các loại hữu tình đại tộc Sát-đế-lợi, đại tộc Bà-la-môn, đại tộc Trưởng giả, đại tộc Cư sĩ giàu sang an vui.

Năng cho vô lượng vô số vô biên các loại hữu tình trời Bốn đại vương chúng cho đến trời Phi tướng phi phi tướng xứ giàu sang an vui.

Năng cho vô lượng vô số vô biên các loại hữu tình quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề và cho Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề tự tại an vui.

Vì có sao? Thiện Hiện! Trong kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế rộng nói khai chỉ mười thiện nghiệp đạo. Bốn tinh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi. Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Vô lượng công đức báu quý như vậy.

Vô lượng vô số vô biên hữu tình tu học với trong, được sanh đại tộc Sát-đế-lợi, đại tộc Bà-la-môn, đại tộc Trưởng giả, đại tộc Cư sĩ. Vô lượng vô số vô biên hữu tình tu học với trong được sanh trời

Bốn đại vương chúng cho đến trời Phi tướng phi phi tướng xứ. Vô lượng vô số vô biên hữu tình tu học với trong được quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán. Vô lượng vô số vô biên hữu tình tu học với trong được Độc giác Bồ-đề. Vô lượng vô số vô biên hữu tình tu học với trong được vào Bồ-tát Chánh tánh ly sanh, được chúng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Do nhân duyên đây, Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế danh Đại bảo tạng. Vì công đức báu quý thế gian xuất thế gian đều nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế mà xuất hiện vậy.

Thiện Hiện! Trong Đại bảo tạng Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế chẳng nói chút pháp có sanh có diệt, có nhiễm có tịnh, có lấy có bỏ.

Vì có sao? Thiện Hiện! Vì không chút pháp khá sanh khá diệt, khá nhiễm khá tịnh, khá lấy khá bỏ vậy.

Thiện Hiện! Trong Đại bảo tạng Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế chẳng nói có pháp là thiện là phi thiện, là hữu ký là vô ký, là thế gian là xuất thế gian, là hữu lậu là vô lậu, là hữu vi là vô vi.

Thiện Hiện! Do nhân duyên đây, Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế danh Vô sở đắc Đại pháp bảo tạng.

Thiện Hiện! Trong Bát-nhã Ba-la-mật-đa Đại bảo tạng như thế chẳng nói chút pháp năng nhiếp ô. Vì có sao? Vì không chút pháp khá nhiếp ô, nên cũng không chút pháp năng nhiếp Bát-nhã Ba-la-mật-đa Đại bảo tạng thẳm sâu như thế. Vì có sao? Vì pháp năng nhiếp ô bất khả đắc vậy.

Thiện Hiện! Do nhân duyên đây, Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế danh Vô nhiếp ô Đại pháp bảo tạng.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa không tướng như vậy, phân biệt như vậy, có đắc như vậy, hý luận như vậy: “ Ta năng tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu”. Bồ-tát Ma-ha-tát này mới năng như thật tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, cũng năng gần gũi lễ thờ chư Phật. Mới từ một nước Phật đến một nước Phật, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn. Đạo các nước Phật, khéo lấy tướng kia để nghiêm tịnh cõi Phật, thành thực hữu tình, tu các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế đối tất cả pháp chẳng có tự tại chẳng không tự tại, chẳng lấy chẳng bỏ, chẳng sanh chẳng diệt, chẳng dơ chẳng sạch, chẳng thêm chẳng bớt.

Thiện Hiện! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế chẳng quá khứ, chẳng vị lai, chẳng hiện tại; chẳng tới cõi Dục, chẳng bỏ cõi Dục, chẳng trụ cõi Dục; chẳng tới cõi Sắc, chẳng bỏ cõi Sắc, chẳng trụ cõi Sắc; chẳng tới cõi Vô sắc, chẳng bỏ cõi Vô sắc, chẳng trụ cõi Vô sắc.

Thiện Hiện! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, đối Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng cho chẳng bỏ. Đối nội không cho đến vô tánh tự tánh không cũng chẳng cho chẳng bỏ. Đối bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi cũng chẳng cho chẳng bỏ. Đối Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng cũng chẳng cho chẳng bỏ.

Đối quả Dự lưu cho đến Độc giác Bồ-đề cũng chẳng cho chẳng bỏ. Đối các Bồ-tát Chánh tánh ly sanh cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cũng chẳng cho chẳng bỏ. Đối nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí cũng chẳng cho chẳng bỏ.

Thiện Hiện! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, đối pháp dị sanh chẳng cho chẳng bỏ. Đối pháp Dự lưu cho đến pháp A-la-hán chẳng cho chẳng bỏ. Đối pháp Độc giác chẳng cho chẳng bỏ. Đối pháp Bồ-tát chẳng cho chẳng bỏ. Đối pháp chư Phật chẳng cho chẳng bỏ.

Thiện Hiện! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế chẳng cho pháp Thanh văn chẳng bỏ pháp dị sanh, chẳng cho pháp Độc giác chẳng bỏ pháp Thanh văn, chẳng cho pháp chư Phật chẳng bỏ pháp Độc giác, chẳng cho pháp vô vi chẳng bỏ pháp hữu vi.

Vì có sao? Thiện Hiện! Vì Như Lai ra đời hoặc chẳng ra đời, các pháp như thế thường không biến đổi, pháp tánh, pháp giới, pháp định, pháp trụ không làm lỗi vậy.

Bấy giờ, vô lượng trăm ngàn Thiên tử trụ trong hư không vui mừng nhảy nhót, đem bao nhiêu hoa trời: hoa sen xanh, hoa sen đỏ, hoa sen vàng, hoa vi diệu âm và các bột hương mà rải lên Phật, cùng nhau vui mừng an ủi, đồng thanh xưng rằng: “Ngày nay chúng ta ở châu Thiệm bộ, thấy Phật quay xe diệu pháp lần thứ hai”. Trong đây vô lượng trăm ngàn Thiên tử nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đồng thời chứng được Vô sanh pháp nhẫn.

Bấy giờ, Thế Tôn bảo Thiện Hiện rằng: Xe pháp như thế chẳng quay thứ nhất, cũng chẳng thứ hai. Vì có sao? Thiện Hiện! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, đối tất cả pháp chẳng vì quay tới vậy, chẳng vì hoàn lại vậy mà xuất hiện thế gian, chỉ bởi vô tánh tự tánh không vậy.

Cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Bởi những pháp nào vô tánh tự tánh không vậy, Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế đối tất cả pháp, chẳng vì quay tới vậy, chẳng vì hoàn lại vậy mà xuất hiện thế gian?

Phật bảo: Thiện Hiện! Bởi Bát-nhã Ba-la-mật-đa, tánh Bát-nhã Ba-la-mật-đa không vậy. Cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa, tánh Bồ thí Ba-la-mật-đa không vậy.

Bởi nội không, tánh nội không không vậy. Cho đến vô tánh tự tánh không, tánh vô tánh tự tánh không không vậy.

Bởi bốn niệm trụ, tánh bốn niệm trụ không vậy. Cho đến tám thánh đạo chi, tánh tám thánh đạo chi không vậy.

Bởi Như Lai mười lực, tánh Như Lai mười lực không vậy. Cho đến mười tám pháp Phật bất cộng, tánh mười tám pháp Phật bất cộng không vậy.

Nhất thiết trí, tánh nhất thiết trí không vậy. Đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí, tánh đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí không vậy.

Dị sanh tánh, tánh dị sanh tánh không vậy. Quả Dự lưu, tánh quả Dự lưu không vậy. Cho đến quả

A-la-hán, tánh quả A-la-hán không vậy. Độc giác Bồ-đề, tánh Độc giác Bồ-đề không vậy.

Tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, tánh tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát không vậy. Chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, tánh chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề không vậy.

Thiện Hiện! Bởi các pháp như thế vô tánh tự tánh không vậy. Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế đối tất cả pháp chẳng vì quay tới vậy, chẳng vì hoàn lại vậy mà xuất hiện thế gian.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Các Bồ-tát Ma-ha-tát Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là Đại Ba-la-mật-đa, vì đạt tự tánh không tất cả pháp vậy. Dù đạt tự tánh tất cả pháp đều không, mà các Bồ-tát Ma-ha-tát nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, quay xe diệu pháp, độ vô lượng chúng.

Dù chứng Bồ-đề mà không sở chứng, chứng pháp chẳng chứng, vì bất khả đắc vậy. Dù quay xe pháp mà không sở quay, vì pháp quay, pháp hoàn lại bất khả đắc vậy. Dù độ hữu tình mà không sở độ, vì pháp thấy, chẳng thấy bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Trong Đại Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây việc quay xe pháp đều bất khả đắc, vì tất cả pháp hẳn chẳng sanh vậy, năng quay sở quay bất khả đắc vậy. Sở dĩ vì sao? Chẳng phải trong pháp không, vô tướng, vô nguyện khá có năng quay và pháp năng hoàn lại, vì pháp tánh quay, hoàn bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Đồi Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây nếu năng như thế tuyên nói khai chỉ phân biệt rõ ràng, khiến dễ ngộ vào. Đấy gọi khéo tịnh tuyên nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Trong đây đều không kể nói, kể thọ và pháp được nói thọ. Đã không kể nói, kể thọ và pháp, các kể năng chứng cũng bất khả đắc. Không kể chứng nên cũng không có kể năng đắc Niết-bàn.

Đồi trong khéo nói pháp Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây, cũng không phước điền, vì thí thọ vật thí đều tánh không vậy. Phước điền không, nên phước cũng tánh không. Nên cớ danh ngôn đều bất khả đắc, vậy nên danh Đại Ba-la-mật-đa.

HỘI THỨ HAI

Phẩm BÁT KHẢ ĐẮC Thứ 42

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là vô biên Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy. Ví như hư không, không ngăn mé vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là bình đẳng Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy. Vì tất cả pháp tánh bình đẳng vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là xa lìa Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, rốt ráo không vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là khó khuất phục Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, tất cả pháp tánh bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là vô bỉ ngạn Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, vô danh thể vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là hư không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, thở vào thở ra bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là bất khả thuyết Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, trong tìm rình bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là vô danh Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, thọ tướng tư xúc và tác ý thấy bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là vô hành Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, vì tất cả pháp không đến đi vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là chẳng khá đoạt Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, vì tất cả pháp chẳng thể phục vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là vô tận Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, vì tất cả pháp là rốt ráo tận chẳng thể tận vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là vô sanh diệt Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, vì tất cả pháp không sanh diệt vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là vô tác Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, vì các tác giả bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là vô tri Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, vì tất cả pháp tánh lựt chậm vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không dời chuyển Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, bởi kẻ sanh tử bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không mất hoại Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, vì tất cả pháp không mất hoại vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là như mộng Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, vì tất cả pháp như mộng được thấy, bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là như vang Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, năng sở nghe nói bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là như bóng tượng Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, các pháp đều như sáng gương hiện ra, bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là như nắng huyễn Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, vì các pháp như tướng lưu biến, bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là như việc biến hóa Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, vì tất cả pháp như đã biến hóa bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là như thành tâm hương Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, vì tất cả pháp như thành tâm hương bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không dơ sạch Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, các nhân dơ sạch bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không chỗ được chẳng thể bôi dơ Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, các pháp chỗ nương bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không hý luận Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, phá hoại tất cả việc hý luận vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không khinh chấp Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, phá hoại tất cả việc khinh chấp vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không động chuyển Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, vì trụ pháp giới vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là lìa dơ đục Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, giác tất cả pháp chẳng hư dối vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không đẳng khởi Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, đối tất cả pháp không phân biệt vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là vắng lặng Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, đối tướng các pháp vô sở đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không tham dục Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, các việc tham dục bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không giận dữ Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, phá hoại tất cả việc giận dữ vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không ngu si Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, diệt các việc vô tri đen tối vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không phiền não Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, lìa phân biệt vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là lìa hữu tình Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, đạt các hữu tình vô sở hữu vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không đoạn hoại Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, đây năng đẳng khởi tất cả pháp vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không hai bên Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, là hai bên vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không tập hoại Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, biết tất cả pháp chẳng thuộc nhau vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không lấy đắm Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, vượt khỏi bậc Thanh văn Độc giác vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không phân biệt Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, tất cả phân biệt bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không hạn lượng Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, ngăn mé các pháp bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là như hư không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, đạt tất cả không trệ ngại vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là vô thường Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, năng hoại diệt hẳn tất cả pháp vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là khổ Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, năng xua đuổi hẳn tất cả pháp vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là vô ngã Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, đối tất cả pháp không chấp trước vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, đối tất cả pháp vô sở đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không sát-na Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, đối tất cả pháp không động chuyển vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là nội không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, rõ thấu nội pháp bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là ngoại không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, rõ thấu ngoại pháp bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là nội ngoại không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, biết pháp nội ngoại bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, rõ pháp không không bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là đại không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, rõ tất cả pháp bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là thắng nghĩa không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, tịch diệt Niết-bàn bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là hữu vi không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, các pháp hữu vi bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là vô vi không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, các pháp vô vi bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là rốt ráo không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, pháp rốt ráo không bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là vô tế không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, pháp vô tế không bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là tán vô tán không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, pháp tán vô tán không bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là bốn tánh không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, pháp hữu vi vô vi bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là tự cộng tướng không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, đạt pháp xa lìa tướng tự cộng vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là nhất thiết pháp không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, biết pháp trong ngoài bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là bất khả đắc không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, tánh tất cả pháp bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là vô tánh không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, pháp vô tánh không bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là tự tánh không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, pháp tự tánh không bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là vô tánh tự tánh không Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, pháp vô tánh tự tánh không bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là bốn niệm trụ Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, thân thọ tâm pháp bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là bốn chánh đoạn Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, pháp thiện bất thiện bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là bốn thần túc Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, tánh bốn thần túc bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là năm căn Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, tự tánh năm căn bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là năm lực Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, tự tánh năm lực bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là bảy đẳng giác chi Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, tánh bảy đẳng giác chi bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là tám thánh đạo chi Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, tánh tám thánh đạo chi bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là không giải thoát môn Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, không lìa hành tướng bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là vô tướng giải thoát môn Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, hành tướng vắng lặng bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là vô nguyện Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, hành tướng vô nguyện bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là tám giải thoát Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, tánh tám giải thoát bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là chín định thứ lớp Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, tự tánh chín định thứ lớp bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là Bồ thí Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, xan tham trong đây bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là Tịnh giới Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, phá giới trong đây bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là An nhẫn Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, giận dữ trong đây bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là Tinh tiến Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, lười nhác trong đây bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là Tĩnh lự Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, loạn tâm trong đây bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, ác huệ trong đây bất khả đắc vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là Phật mười lực Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, đạt tất cả pháp khó khuất phục vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là bốn vô sở úy Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, được đạo tướng trí không lui mất vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là bốn vô ngại giải Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, được nhất thiết trí, nhất thiết tướng trí không quai ngại vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là đại từ bi hỷ xả Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, đối các hữu tình chẳng nói bỏ vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là mười tám pháp Phật bất cộng Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, vượt pháp các Thanh văn, Độc giác vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là Như Lai Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, năng như thật thuyết tất cả pháp vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là tự nhiên Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, đối tất cả pháp tự tại chuyển vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là Chánh đẳng giác Ba-la-mật-đa. Phật nói: Như vậy, đối tất cả pháp tất cả hành tướng năng hiện giác vậy.

--- o0o ---